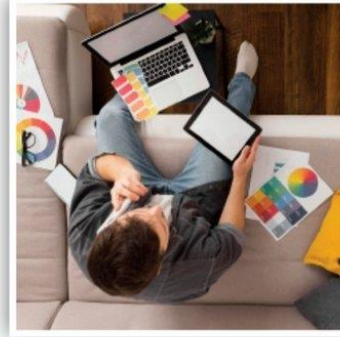


## UZAKTAN ÇALIŞMADA YÖNETSEL KONULAR

Ahmet Ferda ÇAKMAK & Ozan BÜYÜKYILMAZ (Ed.)

Ankara, Gazi Kitabevi, 2021, Sayfa Sayısı: 365, ISBN: 978-625-844-372-1

Nalan SABİR TAŞTAN<sup>1</sup> Kürşat TAŞTAN<sup>2</sup>





Editör:

Prof. Dr. Ahmet Ferda ÇAKMAK

Doç. Dr. Ozan BÜYÜKYILMAZ



<sup>1</sup> Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Üniversitesi, Ulubey MYO, Ordu, Türkiye, [nalantastan@odu.edu.tr](mailto:nalantastan@odu.edu.tr),  <https://orcid.org/0000-0002-5833-4498>

<sup>2</sup> Dr., Ordu Üniversitesi, Ordu, Türkiye, [kursattastan@hotmail.com](mailto:kursattastan@hotmail.com),  <https://orcid.org/0000-0002-9476-4305>

Uzaktan Çalışmada Yönetmel Konular kitabı Ahmet Ferda Çakmak ve Ozan Büyükyılmaz editörlüğünde, COVID-19 salgınıyla birlikte tüm dünyada ve çalışma hayatında uzaktan çalışmanın bir zorunluluk olarak uygulandığı dönemde yayımlanmıştır.

Editörlerin de belirttiği üzere, özellikle 2020 yılının mart ayında Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) yeni koronavirüs salgını küresel bir salgın olarak nitelendirmesi ve tüm dünyanın bu konuya özen göstermesi, sıkı önlemler alarak genel tecrit veya evde kalmanın yaşandığı dönemde popülaritesi artan uzaktan çalışma, aslında yönetim bilimi açısından yeni bir kavram değildir. Özellikle 1990'lı yıllarla birlikte işletmeler, uzaktan çalışmaya ilişkin uygulamalar gerçekleştirmişlerdir.

Kitapta, aniden ve zorunlu olarak tüm dünyadaki işletmelerin uygulamak zorunda kaldığı ve yeni normal çalışma standardı olarak yaklaşık iki yıl boyunca uygulanan, giderek daha kalıcı hale gelen ve getirdiği esneklik ve avantajlarla pandemi sonrası dönemde de uygulanmaya devam edilen uzaktan çalışma ile ilgili yönetim bilimini ilgilendiren konuları, iş dünyasında uzaktan çalışma konusunda farklı bakış açıları sunmak amacıyla alanında uzman bilim insanları tarafından kaleme alınan bölümlerle okuyucunun erişimine sunulmuştur.

Kitabın birinci bölümü Uzaktan Çalışmanın Tarihçesi'dir (Buket Arslan ve Ozan Büyükyılmaz) (1-24). Bölümde, bir fenomen olarak tanımlanan uzaktan çalışmanın gösterdiği tarihi gelişim, gelişen telekomünikasyon teknolojilerine dayalı olarak işyerindeki ve iş süreçlerindeki çarpıcı değişim potansiyeli bağlamında çeşitli araştırma yaklaşımları ve boyutlarıyla sunulmaktadır. Uzaktan çalışmanın 1970'lerdeki kökenlerinden son yıllara kadar geçirdiği değişimle ilgili literatür bilgisinin verildiği bölümde uzaktan çalışma ile ilgili kavramsal bir çerçeve sunularak, uzaktan çalışmanın tarihsel süreç kapsamında bir sınıflandırılması yapılmış, farklı ülkelerin uzaktan çalışma politikaları incelenmiş ve uzaktan çalışmanın etkileri ele alınmıştır.

Kitabın, Ağ Toplumunda Bilgi Çalışanları ve Esnek Çalışma (Mehpare Tatlı Yöndem) isimli ikinci bölümünde (25-54), işgücünün önemli bir bölümünü oluşturan bilgi çalışanları için esnek çalışma biçimleri ele alınmaktadır. Değişen istihdam yapısının önemli temsilcilerinden biri olan bilgi çalışanlarının, esnek çalışma biçimlerinin olumlu ve olumsuz yönleriyle yüzleşmek ve gerektirdiği koşullara hızla adapte olmak zorunda kaldıklarının belirtildiği bölümde, birçok farklı uzman grubunun dahil olduğu bilgiye dayalı çalışma süreçlerinin, geleneksel iş uygulamalarında değişiklik yapmayı zorunlu hale getirdiği belirtilmektedir.

Değişen Dünyada Uzaktan Çalışma (Aslı Geylan ve Çeşminaz Şafak Kumbasa) isimli üçüncü bölümde (55-76) uzaktan çalışmanın, teknolojinin ve küreselleşmenin de yardımıyla daha çok tercih edilen bir çalışma düzeni haline geldiği belirtilmektedir. Bölümde, çalışanların esneklik ve mobilite isteklerinin, iş-aile dengelerini daha sağlıklı kurmaya çalışmalarının, sürekli olarak ofis ortamında çalışmak istememelerinin; işletmelerin ise maliyetleri düşürme yaklaşımlarının bir çalışma modeli olarak uzaktan çalışmanın tercih edilmesindeki rolü vurgulanmaktadır.

Kitabın dördüncü bölümü Kamu Kurumlarında Uzaktan Çalışma'dır (İlknur Uncuoğlu Yolcu) (77-98). Bölümde, pandemisi öncesi dönemde daha çok özel sektör tarafından uygulanan uzaktan çalışmanın, pandemi ile birlikte kamu sektöründe de önemli bir çalışma şekli olarak uygulandığı belirtilmektedir. Bölümde, uzaktan çalışmanın kavramsal boyutu, pandemi sürecinde Türkiye'deki kamu personeli için uzaktan çalışmaya ilişkin düzenlemeler ve kamu kurumlarında uzaktan çalışmanın detayları ele alınmaktadır. na yer verilmektedir.

Beşinci bölüm Uzaktan Çalışmada Kullanılan Teknolojiler'dir (Sinan Yılmaz) (99-114). Bölümde, uzaktan çalışmada, ofiste çalışmayla aynı teknoloji ve uygulamalara erişim imkânı bulunması gerektiği vurgulanarak, bilişim ve iletişim teknolojilerinin (BİT) uzaktan çalışmadaki önemi belirtilmekte ve uzaktan çalışmada kullanılan birtakım temel teknolojiler ele alınmaktadır.

Kitabın altıncı bölümü, Uzaktan Çalışmaya Uygun Meslekler'dir (Cansu Aksu) (115-150). Bölümde, uzaktan çalışmanın "insan odaklı çalışma" esasına vurgu yapılmakta ve iş mevzuatında uzaktan çalışmanın yeri incelenmektedir. Bölümde, finans, eğitim, bilimsel, teknik faaliyetler ile ilgili mesleklerin Türkiye'de; eğitim, bilgi ve iletişim hizmetleri, bilgisayar, finans ve hukuk ile ilgili mesleklerin ise diğer ülkelerde uzaktan çalışmaya uygun olan meslekler olduğu belirtilmektedir.

Yedinci bölüm Uzaktan Çalışma Örgütlenmesi'dir (Kürşat Taştan) (151-172). Bölümde, örgütlerin pandemi sonrası dönemde de pandemi öncesi temel seviyelerine göre uzaktan çalışmada bir artış yaşayacağı ve uzaktan çalışmayı yönetmenin ve örgütlemenin örgütlerin karşılaşacağı en büyük zorluklardan olacağı belirtilerek, bu yeni durum karşısında, örgütlerin, "Tamamen Uzaktan", "Kısmen Uzaktan" ve "Hibrit Uzaktan" çalışma

modellerinden kendileri için uygun olan çalışma modelini belirleyerek uzaktan çalışmayı nasıl örgütleyeceklerine karar vermeleri gerektiği vurgulanmaktadır.

Sekizinci bölüm Çalışanların Perspektifinden Uzaktan Çalışma ve İş-Aile Dengesi'dir (Banu Açıkğöz) (173-214). Bölümde dengenin sağlanmasını ve bozulmasını açıklamak için sınır teorisinden faydalanılarak iş-aile dengesi tanımlanmakta ve uzaktan çalışmanın, çalışanların iş-aile dengesi üzerindeki etkileri incelenmektedir. Bölümde, fiziksel, ailesel, vb. farklı özellikler nedeniyle, çalışanların uzaktan çalışmadan aynı şiddet ve yönde etkilenmeyecekleri gerçeği vurgulanmaktadır.

Kitabın dokuzuncu bölümü Uzaktan Çalışmada Başarı Faktörü Olarak Çalışan Psikolojisi'dir (Halime Göktaş Kulualp) (215-237). Bölümde, uzaktan çalışmanın psikolojik boyutuna odaklanılarak uzaktan çalışma sürecinde bireyi etkileyen psikolojik faktörler bireysel ve örgütsel düzey olmak üzere 2 grupta ele alınmıştır. Bölümde, uzaktan çalışmayı başarılı bir şekilde yönetmek için çalışanların psikolojik durumlarına önem verilmesi gerektiği belirtilmekte ve yöneticilere ve girişimcilere önerilerde bulunmaktadır.

Onuncu bölüm Uzaktan Çalışma ve Liderlik'dir (Gökhan Ofloğlu) (239-255). Bölümde, uzaktan çalışmanın yaygınlaşması ve yeni teknolojik gelişmelerle liderlik tarzlarında değişikliğin meydana geldiği, uzaktan çalışmada çalışanları güdüleyebilmek için birçok liderlik tarzının bir arada kullanılmasını gerektiği ve teknolojik gelişmeler, uzaktan çalışma yöntemleri, koordinasyon gibi araçları etkin kullanmanın önemi vurgulanmaktadır.

Kitabın Uzaktan Yönetme ve Çalışma Zorlukları (Sema Yiğit) isimli on birinci bölümünde (257-278), uzaktan çalışmanın avantajları ve dezavantajları incelenerek örgüt kültürü oluşturma ve devam ettirme zorluğu, teknoloji yatırım maliyetleri, bilgi güvenliği sorunları gibi örgütsel zorluklar ve iş-yaşam dengesinin bozulması, öz-disiplin eksikliği, sosyal izolasyon, örgüte yabancılaşma, teknoloji kullanım problemleri gibi bireysel zorluklar ele alınmaktadır.

On ikinci bölüm Uzaktan Çalışmada Kontrol, Denetim ve Gözetim'dir (Derya Gül Öztürk) (279-302). Bölümde, geleneksel çalışma düzeninde yönetimin görüş alanındaki çalışanına doğrudan uyguladığı kontrol, ölçüm ve değerlendirme süreçlerinin uzaktan çalışma düzeninde aynı şekilde sürdürülmesinin zorlukları ve farklılıkları vurgulanarak bilgi ve iletişim teknolojileri desteğiyle yeniden şekillenen uzaktan çalışmada kontrol, denetim ve gözetim işlevleri ele alınmaktadır.

Kitabın Uzaktan Çalışma ve Kriz Yönetimi (Nalan Sabır Taştan) isimli on üçüncü bölümünde (303-323), uygun şekilde yönetilmediğinde olumsuz sonuçlar doğurabilen ve operasyonlar için önemli tehditler oluşturan krizler karşısında, özellikle uzaktan çalışma modelinde, örgütlerin kriz yönetimini nasıl gerçekleştirecekleri ele alınmaktadır.

Kitabın Uzaktan Çalışmanın Hukuki Boyutu (Volkan Sancı) isimli on dördüncü bölümde (325-340), uzaktan çalışma ile ilgili kavramsal açıklamalara yer verilmekte ve uzaktan çalışma konusundaki hukuki düzenlemeler ele alınmaktadır.

On beşinci bölüm olan Uzaktan Çalışmada İş Sağlığı ve Güvenliği (Ahmet Ferda Çakmak) isimli kitabın son bölümünde (341-365) ise uzaktan çalışmanın yol açtığı iş sağlığı ve güvenliğine yönelik bilgiler okuyucuya sunulmakta ve bu çerçevede uzaktan çalışmanın yararları ve olumsuzlukları irdelenmektedir.

Kitap, tüm dünyanın gündemine aniden giren ve bir anda gündemin en önemli maddesi olan uzaktan çalışma alanında literatürdeki boşluğu dolduran nadide eserlerden birisi olarak göze çarpmaktadır. Kitapta genel olarak örgütlerin yönetimiyle ilgili tüm konular uzaktan çalışma çerçevesinde ele alınmaktadır. Araştırmacılara, çalışanlara, yöneticilere, girişimcilere ve öğrencilere yol gösterici bir rehber olma özelliği taşıyan Uzaktan Çalışmada Yönetmel Konular kitabı, editörlerin de belirttiği gibi, farklı yönetmel konular kapsamında uzaktan çalışma uygulamaları üzerinde durmakta ve uzaktan çalışma konusundaki bakış açılarını ortaya koymaktadır.

## KAYNAKÇA

Çakmak, A. F., & Büyükyılmaz, O. (2021). *Uzaktan Çalışmada Yönetmel Konular* (A. F. Çakmak & O. Büyükyılmaz (ed.)). Gazi Kitabevi.